

- 78** in telji vextina næga til þess að kosta sómasamlega uppeldi á einu barni. Á-
 30. ágúst kveður hún þá hvaða barn sjóðurinn skuli taka að sér, ef um fleiri en eitt er
 að ræða. Ef sjóðurinn eflist svo, að vextir hans nægi til þess að kosta uppeldi
 á fleiri en einu barni í senn, tekur stjórn sjóðsins á sama hátt ákvörðun
 um það.

Bolungarvík, 26. maí 1930.

Í stjórn kvenfélagsins „Brautin“ í Bolungarvík:

Sólveig G. Ólafsdóttir. Elín Guðmunds.

Guðrún Magnúsdóttir.

- 79**
 31. ágúst

REGLUGERÐ

um

kynbætur hesta.

1. gr.

Bannað er að láta graðhesta, 2ja vetra eða eldri, ganga lausa í heima-
 högum eða á afréttum, nema heimild til þess felist í lögum eða reglugerð þessari.

2. gr.

Í hverjum hreppi skal vera til hrossakynbótanefnd, skipuð þrem mönn-
 um og skal kjósa nefndina eftir sömu reglum og gilda um kosningu hrepps-
 nefnda. Þar sem hrossaræktarfélag er, sem starfar með styrk frá Búnaðarfé-
 lagi Íslands, ber kynbótanefnd, ef hún er ekki skipuð sömu mönnum og stjórn
 félagsins, að vinna í samráði við félagsstjórnina.

3. gr.

Á hverjum vetri skal hrossakynbótanefnd velja eða útvega, innan eða
 utan hrepps, hæfilega marga góða graðhesta, til undaneldis í hreppnum næsta
 sumar. Hesta, sem kynbótanefnd velur, skal nefndin jafnan taka á leigu, til
 afnota innan hrepps, og semja um leiguna. Skal nefndin gera hreppsþúum
 kunnugt um val hestanna með auglýsingu fyrir lok marzmanaðar.

Heimilt er hrossakynbótanefndum tveggja eða fleiri hreppa að vinna
 saman að hrossakynbótum, nota sömu hesta, sömu girðingar o. s. frv.

4. gr.

79

Hrossakynbótanefnd hefir fullt og óskorað vald til að ákveða hvaða 31. ágúst
graðhestur eða graðhestar eru teknir á leigu fyrir hreppinn, og sömuleiðis til
að semja um leigu fyrir þá, fóður og hirðingu, en til þess að kaupa hest þarf
nefndin heimild hreppsnefndar eða lögmæts hreppsfundar. Þó má ekki kaupa
kynbótahest nema hrossakynbótanefndin samþykki valið á honum.

5. gr.

Nú á hreppsfélag enga girðingu fyrir kynbótahross, en hrossakynbóta-
nefnd sannar, að hún geti ekki haldið gildandi lög um kynbætur hesta nema
að hún hafi slíka girðingu til afnota, og er henni þá heimilt að taka slíka girð-
ingu á leigu, og semja um leiguna. Telst þessi kostnaður með öðrum gjöldum
kynbótastarfseminnar.

Geti hrossakynbótanefndin ekki útvegað sér neitt tilboð um girðingar-
afnot, sem hún telur viðunanlegt, skal hún tilkynna hreppsnefndinni það, en
hreppsnefndin kaupa land, eða taka það á leigu, og girða svo fljótt sem þurfa
þykir og við verður komið. Skytt er hrossakynbótanefndinni að aðstoða hrepps-
nefndina við þessar framkvæmdir. Vextir og afborganir af fé því, sem þarf
til þessara framkvæmda, telst til útgjalda hrossakynbótanna, hvort sem það
er greitt úr hreppssjóði eða til þess tekið sérstakt lán.

6. gr.

Alla graðhesta, sem kynbótanefnd hefir valið til undaneldis eða verð-
laun hafa hlotið á hrossasýningu, er styrks hafa notið frá Búnaðarfélagi Ís-
lands, skal merkja þannig að klippa Kh. á hægri lend þeirra. Eigandi hestsins
skal endurnýja merkið svo oft sem með þarf, til þess að það sé jafnan glögg.

Nú sannast, að einhver hefir merkt graðhest þessu merki án leyfis kyn-
bótanefndar, enda hafi hann ekki hlotið verðlaun, sem fyrr segir, og varðar
það sektum. Taka má slíkan hest, hvar sem hann hittist utan gripheldra girð-
inga, ráðstafa honum sem óskilafé, og selja án innlausnarfrests.

7. gr.

Alla graðhesta, sem eru 1½ árs eða eldri, og ekki eru ætlaðir til undan-
eldis, samkvæmt 3. og 6. gr., skal gelda eða taka í örugga vörzlu fyrir 20. apríl
ár hvert. Graðhesta á þeim aldri, sem eru ekki kynþroska þá, skal gelda svo
fljótt sem verða má.

Nú vanrækir eigandi eða umráðamaður að láta gelda hest sinn eða taka
í örugga vörzlu, og skal hann þá sekt gjalda og auk þess skaðabætur, ef tjón
hlýzt af. Taka má slíkan hest hvar sem hann hittist, nema í öruggri vörzlu sé,
ráðstafa honum sem óskilagrip og selja án innlausnarfrests.

79

31. ágúst

Nú hittist graðhestur merktur Kh. á hægri lend, gæzlulaus án heimildar, hvort heldur er innan eða utan þeirrar sveitar eða svæðis, er hann er valinn fyrir sem undaneldishestur, og má þá taka hann í örugga vörzlu og, ef þörf gerist, á fóður, á kostnað eiganda eða umráðamanns, en gera skal honum aðvart svo fljótt sem unnt er. Ef hestsins er ekki vitjað og greiddur áfallinn kostnaður áður liðnar eru 6 vikur frá því hann var tekinn, má ráðstafa honum sem óskilagrip og selja með fjöggra vikna innlausnarfresti.

8. gr.

Hreppsskilafundur ákveður þóknun fyrir starf hrossakynbótanefndar. Öllum árlegum kostnaði við kynbæturnar, svo sem þóknun til kynbótanefndar, leigu eftir kynbótahest, hagagöngu, umsjón með hestinum, fóðri, leigu eftir girðingu, vexti og afborganir af lánum o. s. frv., jafnar nefndin niður á folöld þau, sem fæðast í hreppnum á því ári, með þeim undantekningum sem um getur í 10. og 12. gr., þó svo, að aldrei verði hærra gjald en 8 kr. á hvert folald. Skulu eigendur greiða gjald þetta árlega til hrossakynbótanefndar, á þeim tíma er hún til tekur, og er gjaldið lögtakskræft. Nú verður kostnaður meiri en hámarksgjaldi nemur á hvert folald, og greiðir þá hlutaðeigandi sveitarsjóður afganginn.

Nái gjaldið fyrir hvert folald ekki 8 krónum, er kynbótanefnd heimilt að jafna meiru niður en kostnaðinum það ár, þó ekki meiru en nemur 2 krónum fyrir hvert folald, og færist það með tekjum hrossakynbótanna á næsta ársreikningi.

10. gr.

Nú er hryssu komið í fóður eða í hagagöngu í annan hrepp en heimili eigandans er, og kastar áður hún er færð heim, þá skal gjalda toll af því folaldi þar sem hryssan var talin fram.

Sé hryssa árlangt í öðrum hreppi en heimili eigandans er, og er leidd þar til kynbótahests, þá skal gjalda toll af folaldi hennar þar sem hún framfærir, en ekki þar sem eigandinn er til heimilis.

11. gr.

Nú er samþykkt á lögmætum sveitarfundi, með meirihluta atkvæða, að hreppurinn hafi engan graðhest til afnota, í eitt eða fleiri ár, og geta þá þeir hreppsþúar, er vilja hafa graðhest, krafizt þess af kynbótanefnd, að hún semji um afnot af graðhesti fyrir þá í öðrum hreppi, en haldi ella graðhest þeirra vegna. Nemi þessi kostnaður meiru en 8 krónum fyrir hvert folald, greiðir sveitarsjóður það sem þar er fram yfir.

12. gr.

Þegar hluti af hreppi er í hrossaræktarfélagi, sem nýtur styrks frá Bún-
aðarfélagi Íslands, og sá hluti hreppsins, sem er utan félagsins, vill ekki vera

í samvinnu við félagið um hrossakynbætur, þá er þeim, sem í félaginu eru, **79** ekki skylt að taka neinn þátt í kostnaði af kynbótastarfi þessa hluta hrepps-^{31.} ágúst ins, sem ekki er í félaginu.

13. gr.

Heimilt er kynbótanefnd að leyfa hrossamörgum bændum eða þeim, sem eiga mjög gott hrossakyn að halda sjálfir sína eigin graðhesta, og greiða þeir þá ekki tolla af folöldum sínum til kynbótastarfsemi hreppsins, en samþykkja skal kynbótanefnd val hestanna. Eigendur hestanna skulu aftur á móti skuldbinda sig til að lána þá, eftir því sem kynbótanefnd telur best henta fyrir sveitina, og eigi við hærra verði en þá gildir almennt í sveitinni. Þó má kynbótanefnd leyfa, að þessir folaldatollar séu allt að 8 krónum hærri, sé um mjög ágæta graðhesta að ræða. Tollar þessir greiðast að fullu af hryssueigendum.

14. gr.

Hrossakynbótanefnd skal halda gerðabók, þar sem hún bókar allar ályktanir sínar og aðrar gerðir, reikninga, bréf o. fl.

Afl atkvæða ræður úrslitum mála á nefndarfundum, og eru þeir lög- mætir og ályktunarfærir þó einn nefndarmanna vanti, séu hinir tveir sam- mála.

Formaður nefndarinnar gerir reikning eftir hver áramót. Reikning- inn skal endurskoða af hreppsnefnd, og leggja fram á vorhreppaskilþingi.

15. gr.

Brot gegn reglugerð þessari varða sektum, 50—500 krónum, er renna að hálfu í sveitarsjóð þar sem brotið verður uppvist, en að hálfu í sveitarsjóð, þar sem hinn seki á heima.

16. gr.

Mál, sem rísa út af brotum gegn reglugerð þessari, skulu rekin sem al- menn lögreglumál.

Reglugerð þessi staðfestist hér með samkvæmt lögum nr. 19, 15. júní 1926 og lögum nr. 29, 14. júní 1929, til þess að öðlast þegar gildi og birtist til eftirbreytni öllum þeim, sem hlut eiga að máli.

Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið, 31. ágúst 1930

Tryggvi Þórhallsson.

Vigfús Einarsson.